

Voorzitter,

Graag willen wij om te beginnen stilstaan bij het feit dat de wereld, en daarmee ook Nederland en de gemeente Beekdaelen, in een volledig andere situatie terecht is gekomen dan wij aan het begin van dit jaar konden verwachten. De gevolgen van de Corona pandemie zijn nog niet te overzien, hoewel voor velen nu al helaas ingrijpend. Zowel onze burgers als ook onze verenigingen, ondernemers enz. gaan heel andere tijden tegemoet. Wij willen bij deze graag respect uitspreken voor iedereen die bijdraagt, op zijn of haar persoonlijke manier, om onze samenleving zo goed mogelijk draaiende te houden. Want ons Beekdaelen dat maken we samen.

In deze onzekere tijden is een realistische kijk op het besturen van onze gemeente en het maken van keuzes dan ook dringend noodzakelijk. De begroting die voorligt is een uitwerking van de door deze raad vastgestelde kadernota. We hebben als fusiegemeente voldaan aan onze wettelijke harmonisatieverplichting, waardoor we nu stappen kunnen zetten op het gebied van de daadwerkelijke herijking van beleid en het realiseren van de voor deze bestuursperiode geformuleerde ambities. Het zal een hele klus zijn om investeringen in middelen en menskracht sterker dan ooit onder druk zijn komen te staan door de nog grotere noodzaak om in crisistijd tot een structureel begrotingsevenwicht te komen.

Er bestaat een tegenstelling tussen de krappe financiële situatie (mede op grond van de corona-crisis) en de hoge ambities van Beekdaelen als fusiegemeente. Na de positieve structurele cijfers van de kadernota, zijn we ineens met een structurele tegenvaller van ongeveer 1 miljoen euro geconfronteerd, met name veroorzaakt door de bijdrage van het rijk in de jeugdzorg.

Wat opvalt is dat we te maken hebben met aanzienlijke begrotingsposten, zeker ook voor de jaren na 2021, die met de nodige onzekerheid zijn omkleed. Zowel bij lasten, denk aan het sociaal domein en zoals genoemd de jeugdzorg, als bij baten: denk aan de bijdragen uit het gemeentefonds. Het maatschappelijk debat over de vraag of, en zo ja hoeveel, de centrale overheid moet bijdragen aan de kleinere gemeenten wordt op dit moment nadrukkelijk gevoerd. Dit is ook de oorzaak ervan dat het meerjarenbeeld van deze begroting sluitend is, echter we gaan in financiële zin waarschijnlijk een lastige toekomst tegemoet. Toch zeggen nagenoeg alle deskundigen (en wij onderschrijven dit) dat er van bezuinigingen en lastenverzwaringen in deze (corona)crisistijd geen sprake moet zijn en dat er door de overheid geïnvesteerd moet worden.

We zullen wel in de toekomst drastische keuzes moeten gaan maken net als in andere gemeenten in Nederland. Het is dan ook verstandig dat het college terughoudend is in

het opstellen van voorstellen voor nieuw beleid in 2021. Logisch ook als er nauwelijks financiële ruimte is. Dit in grote tegenstelling tot de vele wensen en suggesties die we het afgelopen jaar in de raad hebben gehoord. Uiteraard allemaal begrijpelijk ook als Vernieuwingsgroep hebben wij nog een hoop wensen maar het college kan niet voor Sinterklaas spelen.

De belangrijkste inkomsten waar we grip op hebben komen uit de belastingen. Deze willen we niet onnodig en extra verhogen en dit willen ook onze burgers niet. Mogelijk dat we in de komende jaren een kerntakendiscussie zullen moeten voeren en we horen graag van de portefeuillehouder of dit een toegevoegde waarde kan hebben of dat hij andere mogelijkheden ziet. We zullen hier als raad meer grip op moeten krijgen. We zullen de tegenstelling tussen beschikbaar geld en ambities zorgvuldig moeten afwegen. Als we naar de manier kijken van het afgelopen jaar, waarin in iedere raadsvergadering werd gevraagd om snel meer geld of het naar voren halen van geld voor allerlei projecten, gaat dit niet lukken. Hoewel begrijpelijk heeft dat niet onze voorkeur en dit leidt tot minder financiële armslag. Tot zover de financiële situatie.

Inhoudelijk willen we de programmabegroting eens toetsen aan onze 7 kernpunten, waarmee we de verkiezingen zijn ingegaan. Zijn we wat deze kernpunten betreft op de goede weg?

KERNpunt 1: De burger en zijn vraag centraal!

De gemeente levert maatwerk. De burger kan rekenen op een kwalitatief hoogwaardige (digitale) dienstverlening.

Onze reactie: Door de Corona pandemie is de communicatie met de burgers veranderd. Het is teveel eenzijdig informeren geworden en bij een enkele afdeling is de communicatie en het luisteren en in gesprek gaan met onze burgers zeker voor verbetering vatbaar. Het thuis afleveren van rijbewijzen is positief geëvalueerd. Deze dienstverlening wordt voortgezet. Er wordt veel gebruik gemaakt van de fixi-app. Er wordt nagedacht over een betere afhandeling van de klachten. Een heel concreet punt is de Slagboom Naanhofsweg Vaesrade. We wachten nog op het verkeersbesluit dat bijna 6 maanden later nog steeds niet is genomen. De VG vindt dat de inwoners van Vaesrade inmiddels recht hebben op duidelijkheid hieromtrent. Niemand die ons kan uitleggen waarom dit onnodig omrijden van de bewoners van Vaesrade de CO2 uitstoot omlaag brengt. Gaat u dit jaar nog de slagboom weghalen conform de motie van de raad.

KERNpunt 2: Een leefbare en veilige omgeving!

Samen met burgers werken we aan een veilige, leefbare en duurzame KERN. Meer inzet van BOA's en dorpscoördinatoren zijn hierbij gewenst.

Onze reactie: De pilot van de dorpscoördinator lijkt goed te verlopen. Vanuit de Schinveldse bevolking horen wij zeer positieve berichten. We wachten de evaluatie in 2021 met spanning af om hier structureel budget voor te vragen. De inzet op het gebied van handhaving wordt in 2021 uitgebreid. In dit verband willen we een motie indienen (waardering boa's). Voor bomenbeheer wordt extra geld vrijgemaakt.

KERNpunt 3: Burgerparticipatie doen we samen!

Vroegtijdige betrokkenheid moet samengaan met daadwerkelijke invloed. De burgerinitiatieftafel en de duurzaamheidstafel moeten verder uitgebreid worden.

Onze reactie: de vroegtijdig betrokkenheid en de burgerparticipatie is nog niet wat wij ervan verwacht hebben, mogelijk ook door de Corona pandemie. Hoewel de begroting vol staat met het woord burgerparticipatie zijn wij van mening dat de burgers nog te weinig betrokken worden bij planvorming en beleid, en zeker bij problemen in hun leefomgeving. Wel is de burgerinitiatieftafel uitgebreid en de duurzaamheidstafel opgericht. Verder gaan we de burgers betrekken bij het groenonderhoud en hun inzet voor de leefomgeving.

KERNpunt 4: Een duurzame samenleving!

Samen met burgers aan de slag om te verduurzamen. We stimuleren en ondersteunen goede initiatieven uit elke KERN op dit gebied.

Onze reactie: de duurzaamheidstafel is een eerste aanzet en in de begroting is hier onder 4.7 Duurzaamheid een aparte paragraaf aan gewijd. De woonwijzerwinkel (hulp bij het energiezuinig inrichten van de woning) is ingericht. De gemeentelijke gebouwen en de straatverlichting worden verder verduurzaamd.

Op pagina 142 van de programmabegroting geeft u aan dat Beekdaelen in 2040 energieneutraal wil zijn en om daarom grootschalig energie moet worden opgewekt in het landschap. Naast zonnepanelen zou genoemde ambitie ook gehaald kunnen worden met het in de toekomst mogelijk realiseren van windmolenparken in het Beekdaelense landschap aldus het college. Voorzitter de VG wijst op voorhand windmolens in het Beekdaelense landschap af. Wij vinden dat een zodanige ontwikkeling niet strookt met een groene landschappelijke gemeente waarin extensieve recreatie en toerisme speerpunt van ons beleid vormen. Windmolens op zee genereren velen malen meer dan op het land. U zult de centrale overheid hierop moeten aanspreken.

KERNpunt 5: Leven in het landschap!

Behoud van het groene karakter, zeker in ons buitengebied. Burgers worden betrokken bij het “vergroenen” van hun KERN. Wandel- en fietspaden worden verbonden en goed onderhouden.

Onze reactie: De extra kredietvoting voor het Knooppuntennetwerk (knopen lopen) en de Pilot bodemvitaliteit geven hier een invulling aan. Voor het bomenbeheer wordt extra geld uitgetrokken. De Beekdaelen route en het eerste deel van de Leisure Lane zijn zo goed als klaar.

De VG vraagt wel aandacht voor verbeteren en onderhouden van de fiets- en voetpaden en de nog ontbrekende verbindingen binnen onze gemeente en naar omliggende gemeenten ook in Duitsland.

KERNpunt 6: Sociale en maatschappelijke verbindingen!

Binnen het sociaal domein worden mensen snel geholpen. Een warmhartig armoedebeleid, aandacht voor eenzaamheid, discriminatie en pesten. We stimuleren en faciliteren initiatieven met een sociaal karakter. Het verenigingsleven in de KERN blijven we daarin maximaal ondersteunen.

Onze reactie: Op de het gebied van de participatiewet hebben we oude regelingen gehandhaafd zonder wezenlijke bezuinigingen. De thuiszorg wordt belemmerd door het abonnementstarief, waar we vanaf willen. De jeugdzorg is en blijft een zorgenkind, zoals eerder gezegd. Ook zijn we benieuwd naar de verdere invulling van het subsidie- en accommodatiebeleid. Het zal nog een hele klus worden om samen met onze verenigingen tot een gedragen beleid te komen.

KERNpunt 7: De Vernieuwingsgroep is er voor jong en oud!

“Beekdaelen maken we samen!” We hebben aandacht voor ontmoetingsplaatsen, mantelzorg en jeugd- en jongerenwerk.

Onze reactie: Er is aandacht voor eenzaamheid met name onder ouderen. Binnen de aanpak Beweegdaelen wordt kinderen en hun ouders een gezonde leefstijl aangeleerd. Deze aanpak wordt ook uitgerold onder kwetsbaren en ouderen. Het mantelzorgcompliment is er nu ook voor jongeren, het jongerenlintje is al haast een traditie. Op het gebied van de ontmoetingsplaatsen moet nog verder duidelijkheid komen, dit in samenhang met het accommodatiebeleid.

De kredietvotingen

Inzake de gevraagde kredietvotingen in het raadsvoorstel kunnen wij akkoord gaan. Daarbij willen we wel nog ingaan op de kredietvoting nr. 10. Betreffende de vervanging van het kunstgrasveld van Alfasport. Wij zijn blij dat dit eindelijk is opgenomen in de begroting. Dit veld had drie jaar geleden al vervangen moeten worden, echter door onvoorziene omstandigheden is dit telkens verschoven. Het was

wel beter geweest als we hier tijdig voor gereserveerd hadden, zoals wij in het verleden al vaker voor gevraagd hebben. Dit is ook in de andere voormalige gemeenten nooit gebeurd. Deze discussie zullen we zeker nog moeten voeren omdat er in de toekomst meerdere kunstgrasvelden vervangen zullen moeten worden in Beekdaelen.

Verder hadden wij graag een toezegging van de wethouder dat pas met vervanging gestart gaat worden als de uitkomst van het masterplan van Park de Oirsprong waarvoor de raad geld ter beschikking heeft gesteld definitief is vastgesteld door de deelnemers aan dit burgerinitiatief. Mogelijk dat de uitkomst hiervan kan zijn dat het veld anders gesitueerd zou moeten worden. De vraag of het weer kunstgras moet worden of weer gewoon gras is een interessante vraagstelling. Echter gezien het feit dat de doelstelling van park de Oirsprong is dat er een open park moet komen waar alle verenigingen, school en individuele gebruikers toegang hebben is in deze casus voor ons duidelijk. Dit was tijdens de eerste corona golf duidelijk te zien iedereen maakte gebruik van het kunstgras jong en oud. Bij een gewoon grasveld was dit niet altijd mogelijk geweest.

Incidentele lasten

We kunnen ook instemmen met de genoemde incidentele lasten die ten worden gebracht van reserves (bedragen in euro's). Voor wat betreft de pilot dorpscoördinator zoals opgenomen in de kadernota kunnen we de positieve geluiden uit de dorpskern Schinveld onderschrijven en zijn we blij dat we ook in andere kernen kunnen starten. Uiteraard zullen de maatschappelijke effecten hoewel niet altijd concreet meetbaar de basis moeten zijn om hier structureel in de toekomst een vervolg aan te geven.

Voorzitter afsluitend gaat onze dank uit naar de samenstellers van deze programmabegroting, zijnde de ambtelijke staf en wethouder Janssen. Het document is goed leesbaar en transparant, terwijl het daarnaast een goed inzicht geeft in de financiën van Beekdaelen en de beleidsvoornemens van het College. We kunnen dan ook van harte instemmen met het voorliggende raadsvoorstel en wensen het college veel succes met de uitvoering hiervan.